

ใบความรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การตรากฎหมาย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง กฎหมายนำรัฐสู่ชีวิตมีสุข
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๙ เรื่อง กระบวนการตรากฎหมาย (๑)
 รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส ๒๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ประเด็น	รายละเอียด
วัตถุประสงค์	- กำหนดรายละเอียดที่สำคัญเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
ผู้เสนอ	- ผู้มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ได้แก่ ๑) คณะรัฐมนตรี ๒) สมาชิกสภา ๓) ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	- สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาพิจารณาเป็น ๓ วาระ - ทูลเกล้าฯ ถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย - ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
ข้อควรรู้อื่น ๆ	- ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

พระราชกำหนด

ประเด็น	รายละเอียด
วัตถุประสงค์	- กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราตามคำแนะนำของ-คณะรัฐมนตรีเพื่อใช้ในกรณีเร่งด่วน มีเหตุฉุกเฉิน เป็นการรักษาความปลอดภัย มั่นคงของประเทศ
ผู้เสนอ	- รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกำหนดเท่านั้น
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	- ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยพระราชกำหนด - สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) - สมาชิกวุฒิสภา (สว.) - นายกรัฐมนตรี
ข้อควรรู้อื่น ๆ	- ร่างพระราชบัญญัติไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ - เช่น พ.ร.ก.ฉุกเฉิน ใช้ในสถานการณ์โควิด เป็นต้น

พระราชบัญญัติ

ประเด็น	รายละเอียด
วัตถุประสงค์	- กฎหมายซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้น โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา บังคับใช้เป็นชีวิตประจำวัน กำหนดกฎเกณฑ์ซึ่งมีเนื้อหาเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งเฉพาะเจาะจง
ผู้เสนอ	- คณะรัฐมนตรี - สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) ไม่น้อยกว่า ๒๐ คน - ศาลหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ - ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ คน
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	- สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาพิจารณาเป็น ๓ วาระ - นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย - ทูลเกล้าฯ ถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย
ข้อควรรู้อื่น ๆ	- ร่างพระราชบัญญัติไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

พระราชกฤษฎีกา

ประเด็น	รายละเอียด
วัตถุประสงค์	- กฎหมายที่ตราขึ้นโดยพระมหากษัตริย์ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล
ผู้เสนอ	- ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือรักษาการตามกฎหมายแม่บทที่บัญญัติให้ออกพระราชกฤษฎีกานั้น
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	- คณะรัฐมนตรีพิจารณาร่าง - พระมหากษัตริย์ คือ ผู้มีอำนาจหน้าที่การตราพระราชกฤษฎีกา
ข้อควรรู้อื่น ๆ	- ไม่มีส่วนขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญ หรือหลักกฎหมายอื่น ๆ - ใช้อำนาจกับฝ่ายบริหาร ไม่บังคับใช้แก่ประชาชนทั่วไป

กฎกระทรวง

ประเด็น	รายละเอียด
วัตถุประสงค์	- กฎหมายของฝ่ายบริหารที่ออกตามพระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนด
ผู้เสนอ	- รัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนดที่บัญญัติให้ออกกฎกระทรวงนั้นเป็นผู้เสนอ
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	- คณะรัฐมนตรีต้องให้ความเห็นชอบ
ข้อควรรู้อื่น ๆ	ไม่มีส่วนขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญ หรือหลักกฎหมายอื่น ๆ

ข้อบัญญัติการปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็น	รายละเอียด
วัตถุประสงค์	- องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นออกกฎหมายบังคับในท้องถิ่น ภายในเขตอำนาจ
ผู้เสนอ	- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	- ฝ่ายบริหาร - สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด - นายกององค์การบริหาร - ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ เป็นต้น
ข้อควรรู้อื่น ๆ	ไม่มีส่วนขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญ หรือหลักกฎหมายอื่น ๆ มี ๕ ประเภท คือ ๑) การตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๒) เทศบัญญัติ ๓) ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ๔) ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ๕) ข้อบัญญัติเมืองพัทยา